

מסורת הש"ס

^[א] [צ"ל והמניח], ^[ב] [שנת 5. מדי סב.], ^[ג] [נכרות מ:], ^[ד] [מוספת' ספ"א], ^[ה] [לָקַחְתָּ כֹּהֵן], ^[ו] [לָקַחְתָּ עִישָׁה], ^[ז] [צ"ל והמניח], ^[ח] [לְשֵׁל ת:], ^[ט] [ויקרא יט:], ^[י] [סנהדרין ט.], ^[כ] [נספחים שלפניו שם אחת כננות שוח וכן אינו שם בתוס' אבל גי' העירך שם בשוועות כננות שבע], ^[ל] [שם אחי' שוח],

תורה אור השלם

- לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשל וְיִרְאֵת מִצַּדִּיק אָנִי דברים ז' כו

הגהות הב"ח

^[א] רש"י ד"ה אלפני מפקדינו וכו' מכשול הוא דכן נח: ^[ב] (צ) ד"ה אלפני ר' דמקטרי: לא: ^[ג] תוס' ד"ה תורניתא, י"ב עיין במ"ש התוס' במסכת נדה דף סב ע"א בד"ה כל שאין לו עיקר:

לעזי רש"י

^{גלג"ט. בלוטום.} ^{קמפוריש"א} ^{[קומפוריי"א. משתה.}

מוסף רש"י

כל שיש לו עיקר. שורש שמשנו חי (נדה סב.) שנשרש בארץ, ולפי דעמי תורניתא דגרסינן במס' ע"ז דבר שאין לו שורש הוא ולא כמו שמרשין אותו פיו"ט (שבת ז.) אלפני דלפני לא מפקדינן. כלומר לכלי האי לא חיישין (קמסו כא.).

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

תורניתא ^(א) פ"ה מין ארו כדאמר בר"ה (דף כג.): **הוסיפו עליהן**. לענין שביעית: **כל שאין לו עיקר**. להתקיים בארץ זימות

הגשמים כגון קישואין ודילועין וכיוצא בזה: **אין לו שביעים**. ומותר לעשות מהן סחורה ואינו מלווה להפקידן: **פירי דארוא**. גלג"ט:

נפטורופיסין שנו. נפטורות דמתני'

לאו מין הוא באפי נפשיה אלא ה"ק אין מוכרין להן כל אלו אינטרוולין וזנות שוח בעוקציהן לפי שמולין אותן בפני עבודת כוכבים וזרכן לעוזבן בכך: **לנוס וכו**. מין לבונה היא: **שלשה מנין**. משקל שלשת מנין דהא ודאי לסחורה קא מכיזין: **אלפני מפקדינן**. על לפני עור אנו מלווין שלא ליתן מכשול בדבר האסור לו וכל הני דאסרינן לנזוני להו משום לפני עור לא תתן מכשול^[א] ^(ב) דכן נח מזהיר על עבודת כוכבים^[ג]: **אלפני דלפני**. כגון הכא דהאי ודאי לאו לעבודת כוכבים קבעי ומשום דלא ליזבן איזו לאחרני^[ד] ומקטרי לא מפקדינן למיסר: **מוטר למכור** לו. לעובד כוכבים תרנגול לנן כיון דלא אידכר לנן לאו לעבודת כוכבים קבעי: **אילומא דאמר תרנגול לנן למי**. וא"ל אינאל לא מוזניניה לך אלא צהדי אחרינא: **אפילו צין הסרנגולין נמי**.

לא. דהא גלי דעתיה דלעבודת כוכבים קבעי ליה וניחא ליה דליזבן שאר התרנגולין בשביל הלנן: **הכ"ע דאמר זה וזה**. מתני' דלר' יהודה בפני עצמו לא ולת"ק לגמרי אסור כגון דמעיקרא אדכר לנן ושחור ואדום הלכך לנן לרבי יהודה בפני עצמו אסור כיון דמעיקרא אדכר והשתא שקיל לנן ואזיל ליה מעיקרא נמי איכוין ללנן והאי דאדכר שחור איערומי אעריס דידע הוא דאי שאיל לנן לחודהי לא זצין ליה ישראל וצין התרנגולין מותר דמיגו דשחור לאו לעבודת כוכבים לנן נמי לאו לעבודת כוכבים ורצנן אפילו צין תרנגולין נמי אסור הואיל דקתצע לנן ומיהו תרנגול סתמא צין לר' יהודה צין לרבנן מותר למכור לו תרנגול לנן כרבי זירא: **סניא נמי הכי**. דמתלא רב נחמן דבאומר זה חיה פליגי: **אימתי**. תרנגול לנן אסור למכור: **זומן שאמר תרנגול זה לנן**. מכור לי והאי זה לאו דוקא: **אבל אמר זה וזה**. אינו מותר למכור לו אלא שניהם יחד. אלמא רבי יהודה דדאמר זה חיה קאי ומשום הכי בפני עצמו לא הואיל ואמר לנן ומדרכי יהודה נשמע לרבנן: ואפילו **אמר תרנגול זה לנן**. אם היה עובד כוכבים שעושה משתה לבנו או שיש לו חולה בתוך ביתו דלסעודתו קבעי ליה משום נוי ולחולה נמי קבעי ליה משום רפואה: אינו **אסור**. לשאת ולתת עמו אלא אותו היום משום דמקריב הוא היום לעבודת כוכבים ואזיל השתא ומודה: **נעווזיג**. האי משתה דקתני מותר למכור לו תרנגול לנן לאו במשתה חופת בנו דהא ודאי לתקרוצת עבודת כוכבים קבעי ליה אלא במשתה של מריעות שעושין הנערים זה עם זה וקורין קמפרויש"א דלא חשיב כולי האי שיקריצו לעבודת כוכבים: לאו

כי מסתמא אדם הראשון מן הטובות אכל ור"ת היה מפרש דגרס הכא גבי שביעית מוכססין צנות שוח ולא גרס וצנות שוח והוא מין צנות שוח ולא צנות שוח ממש ואותו פרי הוא גרוע ומציא ראיא מפ"ק דצרכות (דף מ. וסא) דלמרינן התם הארי והדוב והנמר והצדללס עיבורן ג' שנים וכנגדן באילין צנות שוח נחש ז' שנים ולאותו רשע לא מניינו חבר וי"א מוכססין צנות שוח ופישי"ש שם שהוא מין צנות שוח ולא צנות שוח ממש: **פִּירִי דארזא**. פ"ה גלומין והוא מאכל חזירים ורשב"ם צנש רש"י פירש פירות אילן שקורין פין ויש בו גרעינין ואינו ראוי לאכילה וניחא כי גס צמס' ר"ה (דף כג. וסא) פירש"י תורניתא פין ושם מדבר בגוף הארו וכאן בפירות והאי דקאמר בצ"צ (דף פ. וסא ד"ה מה) ארו אינו עושה פירות ודאי אותו ששמו ארו אינו עושה פירות וזה שמו שטה:

בגוץ דאמר זה וזה. פרש"י שאמר תרנגול לנן ושחור למי ור"י אומר דמיירי כגון שיש ציד הישראל הרבה תרנגולים לבנים ושחורים וקאמר זה חיה והכי משמע בצמון דקא אמר אימתי זומן שאמר תרנגול זה לנן משמע דקמיה קאי ורש"י פירש דזה לאו דוקא: ויהבו

תורניתא ^(א) פ"ה מין ארו כדאמר בר"ה (כג. וסא) צעשרה מיני ארויס שטה תורניתא וקשיא דצמוןך פריך מההיא וכל שאין לו עיקר ופ"ה שאין לו עיקר מתקיים בארץ זימות הגשמים ואי תורניתא ארו הוא הא יש לו עיקר מתקיים ועוד קשיא לפירושו הרי תצוהא דלין לה עיקר זימות

מאי איצטרובלין תורניתא ורמינהו הוסיפו עליהן אלכסין ואיצטרובלין מוכססין ובנות שוח ואי סלקא דעתך איצטרובלין תורניתא תורניתא מי איתא בשביעית ^(ב) (והתנן) ^(ג) א"זה הכלל כל שיש לו עיקר יש לו שביעית וכל שאין לו עיקר אין לו שביעית אלא אמר רב ספרא פירי דארזא וכן כי אתא רבין א"ר אלעזר פירי דארזא: בנות שוח: ^(ד) אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן תאיני חיוראתא: ופטוטרות: אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן בפטוטרותיהן שנו: לבונה: אמר רבי יצחק אמר ר"ש בן לקיש לבונה זכה תנא ^(ה) ומכולן מוכרין להן חבילה וכמה חבילה פירש ר' יהודה בן בתירא אין חבילה פחותה משלשה מנין וליחוש דלמא אזיל ומזבין לאחריו ומקטרי ^(ו) אמר אבוי ^י אלפני מפקדינן אלפני דלפני לא מפקדינן: ותרנגול לבן: א"ר יונה א"ר זירא אמר רב זביד ואיכא דמתני אמר ר' יונה אמר ר' זירא תרנגול למי מותר למכור לו תרנגול לבן תרנגול לבן למי אסור למכור לו תרנגול לבן תנן רבי יהודה אומר מוכר הוא לו תרנגול לבן בין התרנגולין היכי דמי אילימא דקאמר תרנגול לבן למי תרנגול לבן למי אפילו בין התרנגולין נמי לא אלא לאו דקא אמר תרנגול למי תרנגול למי ואפילו הכי לרבי יהודה בין התרנגולין אין בפני עצמו לא ולת"ק אפילו בין התרנגולין נמי לא אמר רב נחמן בר יצחק הכא במאי עסקינן כגון דאמר זה וזה תניא נמי הכי ^(ז) אמר ר' יהודה אימתי בזמן שאמר תרנגול זה לבן אבל אם אמר זה וזה מותר ואפילו אמר תרנגול זה עובד כוכבים שעשה משתה לבנו או שהיה לו חולה בתוך ביתו מותר ^(ח) (והתניא) ^(ט) עובד כוכבים שעשה משתה לבנו אינו אסור אלא אותו היום ואותו האיש בלבד אותו היום ואותו האיש מיהא אסור אמר רב יצחק בר רב משרשיא בטוויזג תנן ושאר כל הדברים סתמן מותר ופירושן אסור מאי סתמן ומאי פירושן אילימא סתמא דקאמר חימי חוורתא פירושן דקאמר לעבודת כוכבים לא

יד.

ס א (מ"ז פ"ז מהל' שטה יונל הל' יג.): **כא** ב טוש"ע י"ד סי' קנא סעיף א:

רבינו הגנאל

כוכבים. לבונה פירוש לבונה זכה אסור למכור לעובדי כוכבים מפני שמקטריין אותה לעבודת כוכבים: **תנא** מכולן מוכרין להן חבילה פי' לסחורה וכמה היא חבילה פירש ר' יהודה בן בתירא אין חבילה פחותה משלשת מנין. ומקשי' דילמא אזיל האי תגרא דובן שלשת מנין ומזבין לאחרני ומקטרי ופרקי' כי מפקדינן משום ולפני עור לא תתן מכשול דלא למיזבן להנהו דמקטרי אבל לפני דלפני לא מפקדינן: ותרנגול לבן. לי תרנגול בזמן שאומר העובד כוכבים מי מוכר אמר לבנים או שחורים בכלל ואפי' (ז) אמר תרנגול לבן זה מוכרין לו. תניא נמי הכי אמר ר' יהודה בזמן שאמר לו תרנגול לבן אבל אמר זה וזה מותר ואפי' אמר תרנגול לבן זה. ואם יש לו חולה בתוך ביתו מותר. ועובד כוכבים שעשה משתה לבנו מותר. ומי שרי והתניא עובד כוכבים שעשה משתה לבנו אותו היום ואותו האיש אסור ופרקי' ר' נחמן בריה דרב משרשיא בטוויזג. ומקשי' ממתני' דתנן ושאר כל הדברים סתמן מותר ופירושן אסור

^(א) פי' רבינו הוא כפירוש ר"י בתוס' ד"ה גנו ומיהו זה לר"י אבל לת"ק אסור וי"ע: